C/2026/1717

24.4.2026

P10_TA(2025)0310

Sõja eskaleerumine ja humanitaarkatastroof Sudaanis

Euroopa Parlamendi 27. novembri 2025. aasta resolutsioon sõja eskaleerumise ja humanitaarkatastroofi kohta Sudaanis (2025/2984(RSP))

(C/2026/1717)

Euroopa Parlament,

— võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Sudaani kohta, eelkõige 15. juuni 2023. aasta resolutsiooni humanitaarolukorra kohta Sudaanis, eelkõige sõjategevuses lõksu jäänud laste surma kohta ([1]), ning 13. märtsi 2025. aasta resolutsiooni tõsise poliitilise, humanitaar- ja inimõiguste kriisi kohta Sudaanis, eelkõige seksuaalvägivalla ja laste vägistamise kohta ([2]),

— võttes arvesse inimõiguste ülddeklaratsiooni ning kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti,

— võttes arvesse 1949. aasta Genfi konventsioone ja nende lisaprotokolle,

— võttes arvesse Sudaanis rahu vahendamiseks tehtud pingutusi, eelkõige Aafrika Liidu, ÜRO, Ida-Aafrika Arenguühenduse, Saudi Araabia ja Ameerika Ühendriikide juhtimisel tehtud pingutusi,

— võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioone 1556 (2004) ja 2736 (2024) ning kõiki muid Sudaani puudutavaid asjakohaseid ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioone,

— võttes arvesse ÜRO Inimõiguste Nõukogu asjaomaseid resolutsioone inimõiguste olukorra kohta Sudaanis,

— võttes arvesse nõukogu otsuseid (ÜVJP) 2024/383 ([3]), (ÜVJP) 2024/1784 ([4]), (ÜVJP) 2024/2655 ([5]), (ÜVJP) 2024/3154 ([6]), (ÜVJP) 2025/377 ([7]) ja (ÜVJP) 2025/1481 ([8]), mis käsitlevad piiravaid meetmeid seoses olukorraga Sudaanis,

— võttes arvesse nõukogu järeldusi Sudaani kohta, mille välisasjade nõukogu kiitis heaks oma 20. oktoobri 2025. aasta istungil,

— võttes arvesse avaldust, mille komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja tegi Euroopa Liidu nimel Sudaani kohta 20. novembril 2025,

— võttes arvesse oma 23. oktoobri 2025. aasta resolutsiooni Aafrika ja ELi partnerluse uuendamise kohta: ühiste prioriteetide loomine enne Angola tippkohtumist ([9]),

— võttes arvesse kodukorra artikli 136 lõikeid 2 ja 4,

([1]) ELT C, C/2024/486, 23.1.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/486/oj.
([2]) ELT C, C/2025/3154, 20.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3154/oj.
([3]) ELT L, 2024/383, 22.1.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/383/oj.
([4]) ELT L, 2024/1784, 24.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/1784/oj.
([5]) ELT L, 2024/2655, 9.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/2655/oj.
([6]) ELT L, 2024/3154, 16.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/3154/oj.
([7]) ELT L, 2025/377, 25.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2025/377/oj.
([8]) ELT L, 2025/1481, 18.7.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2025/1481/oj.
([9]) Vastuvõetud tekstid, P10_TA(2025)0253.

A. arvestades, et konfliktist, mis puhkes 2023. aasta aprillis Sudaani relvajõudude (SAF) ja kiirreageerimisjõudude (RSF) vahel, on praeguseks saanud maailma kõige suurem ja rängem humanitaar- ja kaitsekriis, mis on põhjustanud massilise sundrände (nii riigi sees kui ka naaberriikidesse) – üle 7,2 miljoni inimese on riigisisesed põgenikud ja üle 4,2 miljoni pagulase, varjupaigataotleja ja tagasipöörduja on põgenenud naaberriikidesse, lisaks on see toonud kaasa toiduga kindlustamatuse ja väga palju inimõiguste rikkumisi; arvestades, et peaaegu kaks kolmandikku Sudaani elanikkonnast, sealhulgas 16 miljonit last vajab hädasti humanitaarabi olukorras, mida iseloomustavad massiline ümberasustamine, näljahäda, ulatuslikud rünnakud tsiviilisikute ning humanitaar- ja meditsiinitöötajate vastu ning oluliste teenuste osutamise lakkamine;

B. arvestades, et pärast 18 kuud kestnud piiramist vallutas RSF 26. oktoobril 2025 Al-Fāshiri, mille järel vallandus massimõrvade ja -kuritegude laine, mille käigus pandi toime kiirhukkamisi, süstemaatilist seksuaalvägivalda, piinamist ja tapmisi etnilistel alustel;

C. arvestades, et sõltumatu rahvusvaheline teabekogumismissioon Sudaanis on kogunud tõendeid selle kohta, et eriti julma sõjarelvana kasutatakse vägistamist, sealhulgas avalikku seksuaalvägivalda ja grupiviisilist vägistamist, ning sundabielusid, mille tõttu on miljonid inimesed soolise vägivalla ohus;

D. arvestades, et teabekogumismissioon jõudis oma aruandes järeldusele, et mõlemad konfliktiosalised rikuvad rahvusvahelist õigust ja need rikkumised kujutavad endast rahvusvahelisi kuritegusid, kusjuures RSF on toime pannud sõjakuritegusid ja inimsusvastaseid kuritegusid ning SAF on toime pannud rahvusvahelise humanitaarõiguse ja inimõigustealase õiguse rikkumisi, mis on samuti sõjakuriteod; arvestades, et mõlema poole toime pandud rikkumised hõlmavad vägivalda etnilistel ja usulistel põhjustel, näljutamise kasutamist sõjarelvana, massilist seksuaalvägivalda (sealhulgas laste vägistamist), laste sunniviisilist värbamist, meelevaldseid kinnipidamisi ja muid raskeid kuritarvitusi;

E. arvestades, et mõlemad pooled on kasutanud humanitaarabi relvana, takistades humanitaarabiorganisatsioonidel vabalt ja takistamatult abivajajate juurde pääseda;

F. arvestades, et kõigil riikidel, kes osalevad Sudaanile välismõju avaldamises, on suur osa selles, et konflikt riigis püsib;

G. arvestades, et kõik konfliktiosalised rikuvad rahvusvahelist inimõigustealast õigust ja humanitaarõigust ning enamik rikkumisi on sõjakuriteod; arvestades, et RSFi tegevus, sealhulgas tagakiusamine ja hävitamine, võib kvalifitseeruda inimsusevastasteks kuritegudeks ning selle taktika hulka kuuluvad süstemaatilised rünnakud tsiviilisikute vastu, elanikkonna, ajakirjanike ja meediatöötajate hirmutamine ning katsed destabiliseerida institutsioonilist võimu;

H. arvestades, et lapsed on eriti ohustatud, kuna UNICEF on alates 2024. aasta algusest teatanud mitmesajast laste vägistamise juhtumist; arvestades, et tegelikud arvud on eeldatavasti palju suuremad; arvestades, et suur hulk lapsi Sudaanis ei saa koolis käia, sest koolid on kinni ja pered on sunnitud ümber asuma ning selle tagajärjel on lapsed suuremas ohus ja neil ei ole võimalik haridust omandada;

I. arvestades, et EL on lubanud eraldada sellele piirkonnale 273 miljonit eurot, sealhulgas 161 miljonit eurot Sudaanile;

J. arvestades, et EL jätkab hädavajaliku elupäästva abi andmist, mis on vajaduspõhine ja juhindub humanitaarpõhimõtetest ning mille eesmärk on tagada kõige kaitsetumatele elanikkonnarühmadele viivitamatu abi ja kaitse, anda esmatähtsat abi ja jälgida inimõiguste rikkumisi, leevendada riigis ränka toiduga kindlustamatust ja toitumiskriisi ning anda humanitaarabi põhiteenuste osutamiseks; arvestades, et naisorganisatsioonid, vastupanukomiteed ja kogukondlikud reageerijad on tsiviilisikute kaitsmisel ja rikkumiste dokumenteerimisel endiselt kesksel kohal;

K. arvestades, et vahel peetakse seda sõda varisõjaks, milles Sudaan on kujunenud võitlustandriks sõjas selliste loodusvarade pärast nagu kuld, kummiaraabik, rauamaak, vask ja uraan;

L. arvestades, et Euroopa Parlament kutsus oma 2025. aasta oktoobri resolutsioonis ELi ja Aafrika partnerluse uuendamise kohta kõiki osalejaid üles suurendama läbipaistvust ja keelustama tulemuslikult kõigi vereminеraalide impordi ELi;

M. arvestades, et ÜRO Rahvastikufond ja selle partnerid osutavad jätkuvalt reproduktiivtervise ja -kaitse teenuseid, kuid kui varem toetas fond Sudaanis 93 tervishoiuasutust, siis hiljutised rahvusvahelise rahastamise kärped on sundinud lõpetama toetuse enam kui pooltele neist, ja seetõttu tegutseb praegu vaid neljandik vägistamisohvritele kliinilist tuge pakkuvatest üksustest;

1. mõistab kõige karmimalt hukka RSFi poolt Al-Fāshiris ja kogu ülejäänud Sudaanis korda saadetud rängad hirmuteod, sealhulgas laialdased etnilisel alusel toime pandud tapmised ja vägivalla, vägistamised ja seksuaalse orjastamise, piinamise, kadunuks jääma sundimise, rünnakud haiglate ja humanitaarrajatiste vastu ning tsiviilisikute tahtliku näljutamise, mis võib kujutada endast genotsiidi;

2. mõistab teravalt hukka vägivalla eskaleerumise Sudaanis ja rahvusvahelise õiguse rasked rikkumised, mille on toime pannud kõik osalised; rõhutab, et Sudaani konfliktile ei ole toimivat sõjalist lahendust ning et vaenutegevuse jätkumine põhjustab tsiviilelanikele lubamatuid kannatusi ning ohustab üha enam piirkondlikku rahu ja julgeolekut;

3. mõistab teravalt hukka nii RSFi kui ka SAFi toime pandud rahvusvahelise humanitaarõiguse ja inimõiguste rasked ja süstemaatilised rikkumised, sealhulgas valimatud rünnakud tsiviilisikute vastu, etnilisel alusel toime pandud vägivalla, seksuaalvägivalla, piinamise, lapssõdurite kasutamise, rünnakud haiglate ja humanitaarrajatiste vastu ning tsiviilisikute tahtliku näljutamise, mis võib kujutada endast genotsiidi;

4. mõistab karmilt hukka Sudaanis endiselt kestva konflikti, mis on juba kolmandat aastat järjest põhjustanud tuhandete inimeste hukkumise ja toonud Sudaani rahvale tohutuid kannatusi ning kujutab kogu laiema piirkonna stabiilsusele ja julgeolekule suurt ohtu;

5. mõistab teravalt hukka mõlema poole relvajõudude jätkuva vägivalla Sudaanis ning rahvusvaheliste inimõiguste ja humanitaarõiguse rasked rikkumised, mille on toime pannud kõik osapooled; mõistab hukka humanitaarabi tõkestamise ja rüüstamise ning humanitaar-, meditsiini- ja päästetöötajate ja inimõiguste kaitsjate ründamise, mis kujutab endast põhiliste inimõiguste ja rahvusvahelise humanitaarõiguse tõsist rikkumist;

6. väljendab täielikku solidaarsust Sudaani rahvaga, eelkõige nendega, kes elavad piirkondades, mida piiramine, näljahäda, sundränne ja valimatud rünnakud kõige rohkem mõjutavad, ning avaldab austust äärmuslikes tingimustes tegutsevatele kohalikele, vabatahtlikele ja rahvusvahelistele humanitaartöötajatele, sealhulgas vastastikustele abirühmadele, nagu Emergency Response Rooms; avaldab austust Sudaani kodanikuühiskonna organisatsioonidele, vastupanukomiteedele ning naiste, tööliste ja noorte liikumistele;

7. mõistab hukka asjaolu, et võitlejad kasutavad sõjataktikana laialdaselt ja süstemaatiliselt naiste ja tütarlaste vastu suunatud seksuaalset ja soolist vägivalda, sealhulgas vägistamist, seksuaalorjust ja sundabielusid; nõuab kiiret ja ohvrikeskset reageerimist, sealhulgas meditsiinilist, psühhosotsiaalset ja õigusalast abi; nõuab tungivalt, et kõik osalised lõpetaksid viivitamata need kuritarvitused ja tagaksid toimepanijate vastutusele võtmise; rõhutab vajadust seada kõigis humanitaar- ja rahutagamismeetmetes esikohale naiste ja laste kaitse;

8. kinnitab veel kord Sudaani suveräänsust, sõltumatust, ühtsust ja territoriaalset terviklikkust; nõuab, et EL, selle liikmesriigid ning kõik Sudaani ja rahvusvahelised osalejad toetaksid Sudaani suveräänsust, ühtsust ja territoriaalset terviklikkust ning Hartumi tsiviilvalitsuse legitiimsust; lükkab tagasi kõik katsed luua RSFi kontrolli all olevatel aladel paralleelseid või konkureerivaid ametivõime või poliitilisi struktuure;

9. rõhutab, et konflikti lõpetamise eest lasub esmane vastutus RSFi, SAFi ja nendega seotud relvastatud rühmituste juhtidel ning neile otsese või kaudse toetuse andjatel; nõuab, et kõik välised osalejad võtaksid vajalikke meetmeid, et lõpetada relvade ja muu sõjavarustuse müük ja tarnimine kõigile osalistele vastavalt ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonidega 1556 (2004) ja 1591 (2005) kehtestatud relvaembargole;

10. mõistab hukka mis tahes välise sekkumise, mis õhutab sõda Sudaanis, sealhulgas relvatarned, palgasõdurite lähetamise, kulla salakaubaveo ja ebaseaduslikud finantsvõrgustikud, mis õõnestavad Sudaani suveräänsust ja aitavad otseselt kaasa jõhkrate massikuritegude toimepanemisele, ning rõhutab, et sellise tegevusega võib kaasneda rahvusvaheline vastutus; nõuab, et palgasõdurite värbamine ning tarnete ja sõjalise ja logistilise toe pakkumine RSFile ja sellega seotud relvarühmitustele viivitamata lõpetataks;

11. rõhutab Sudaani kodanikuühiskonna, vastupanukomiteede, ametiühingute, naiste- ja noorteorganisatsioonide, vähemuste ja tõrjutud kogukondade ning muude rohujuuretasandi osalejate keskset rolli mis tahes poliitilises lahenduses; nõuab, et EL seaks prioriteediks nende osalemise, kaitse ja vahenditega varustamise, sealhulgas otsese ja paindliku rahastamise ning turvalise ruumi algatuste kaudu;

12. nõuab, et Sudaanis taastataks õigusriik, vastutuse võtmine, rahvusvahelise õiguse, sealhulgas rahvusvahelise humanitaarõiguse ja inimõigustealase õiguse austamine ning õigussüsteem ning kõiki neid väärtusi tugevdataks; rõhutab, et Sudaani tulevikku ei tohi kujundada vägivaldsed äärmusrühmitused ja -võrgustikud, mille destabiliseeriv mõju on Sudaanis ja kogu piirkonnas õhutanud pikka aega vägivalda ja ebastabiilsust; nõuab, et vaenutegevus viivitamata lõpetataks, ja kutsub kõiki osalisi üles alustama sisulist dialoogi, et teha konfliktile lõpp ja anda võim üle demokraatlikule tsiviilvalitsusele; kutsub kõiki kolmandaid pooli üles toetama diplomaatiliste meetmete võtmist vaenutegevuse lõpetamiseks; mõistab hukka kõik ÜRO relvaembargo rikkumised; kinnitab veel kord, et tõeline tsiviilisikute juhitav üleminek on ainus elujõuline tee Sudaanis püsiva rahu saavutamiseks; toetab kindlalt Aafrika Liidu ja piirkondlike partnerite jõupingutusi rahuprotsessi hõlbustamiseks; rõhutab, et Sudaani kodanikuühiskond, eelkõige naiste juhitud organisatsioonid, peavad olema rahukõnelustes keskse kohal ja juhtima üleminekuprotsessi; nõuab sellega seoses, et EL ja selle liikmesriigid aitaksid koos rahvusvahelise kogukonna partneritega proaktiivselt kaasa rahuläbirääkimistele ning toetaksid poliitiliselt ja rahaliselt Sudaani kodanikuühiskonda, naiste juhitud organisatsioone, inimõiguste kaitsjaid ja ajakirjanikke;

13. nõuab turvaliste humanitaarkoridoride avamist, eelkõige Al-Fāshirisse, Kāduqlīsse ja Al-Ubayyiḍi, mida jälgiksid ja kontrolliksid ÜRO ja Aafrika Liit, et tagada nõuete täitmine; rõhutab, et EL peab püsiva rahuprotsessi eeltingimusena aktiivselt edendama ja toetama kontrollitavat relvarahu;

14. nõuab, et humanitaarabi tehtaks kõigile mõjutatud elanikkonnarühmadele olenemata nende asukohast viivitamata, turvaliselt ja takistamatult kättesaadavaks, ning nõuab, et mõlemad pooled lõpetaksid abi kasutamise relvana; nõuab tungivalt, et kõik konfliktiosalised kõrvaldaksid viivitamata kõik humanitaarabi kohaletoimetamist takistavad tõkked ning tagaksid humanitaarabile viivitamatu, tingimusteta, turvalise ja takistamatu juurdepääsu, lõpetaksid takistuste tegemise ja kaitseksid tsiviilelanikke; nõuab, et Sudaani pagulasi vastuvõtvatele naaberriikidele antaks abi;

15. kutsub sõdivaid pooli üles kogu Sudaanis sideteenused viivitamata taastama, lõpetades internetikatkestused, mis rikuvad Sudaani rahva õigust teabele, takistavad humanitaar- ja hädaabiteenuste osutamist, mõjutavad tsiviilisikute turvalisust ja kaitset ning takistavad rahvusvahelise inimõigustealase õiguse ja humanitaarõiguse jätkuva rikkumise olulist seiret ja rikkumistest aru andmist;

16. mõistab hukka massilised tapmised, hukkamised ja seksuaalvägivalla, mis on RSFi rünnaku ajal ja pärast seda Al-Fāshiris ja selle ümbruses toime pandud; väljendab suurt muret teadete pärast, mille kohaselt pannakse endiselt toime inimrööve ja humanitaarabile puudub juurdepääs; mõistab eelkõige hukka tsiviiltaristu tahtliku ründamise, sealhulgas mošeede ja kirikute hävitamise, ning nõuab, et usuvähemusi ja nende usutalituste pidamise õigust kaitstaks;

17. nõuab tungivalt, et sõdivad pooled teeksid vaenutegevusele ning kõigile tsiviilisikute- ja tsiviiltaristuvastastele rünnakutele viivitamata lõpu, peataksid taristu ja humanitaarabisaadetiste vastu suunatud rünnakud, lõpetaksid nälja ja seksuaalse vägivalla kasutamise sõjarelvana, lõpetaksid lapssõdurite värbamise ja kasutamise ning võimaldaksid kogu riigis humanitaarabi takistamatult kätte saada, looksid humanitaarkoridorid, otsiksid läbirääkimiste teel lahendusi ja täidaksid Jiddahi deklaratsioonis võetud kohustusi; väljendab suurt muret selle pärast, et Sudaani humanitaarkriis on murettekitaval viisil süvenenud, sest sealne konflikt on põhjustanud maailma kõige rängema humanitaarkatastroofi, mis konflikti püsimise tõttu üha suureneb, ning on leidnud kinnitust, et mitmes riigi osas on tekkinud näljahäda; väljendab samuti muret selle pärast, kuidas massiline ränne naaberriike mõjutab;

18. kutsub kõiki pooli üles viivitamata lõpetama olukorra, kus vägistamist ning kõiki muid seksuaalse ja soolise vägivalla vorme kasutatakse laialdaselt sõjarelvana; nõuab, et toetataks seksuaalvägivalla ohvritele kaitse, hoolduse, ravi ja psühhosotsiaalse abi tagamist;

19. kutsub sõdivaid pooli üles lõpetama Sudaani aktivistide, inimõiguste kaitsjate, ajakirjanike ja kodanikuühiskonna esindajate sihipärase ründamise ja ahistamise;

20. nõuab, et kõik pooled täidaksid rahvusvahelisest humanitaarõigusest ja inimõigustealasest õigusest tulenevaid kohustusi ning kasutaksid tsiviilisikute ja -objektide kaitsmiseks kõiki võimalikke vahendeid; rõhutab, et Sudaani konflikti lahendamiseks tehtavates pingutustes tuleb esikohale seada naiste ja tütarlaste olukorraga tegelemine Sudaanis, eelkõige konfliktidega seotud jätkuv seksuaalne vägivald; rõhutab, et vaja on piisavat toetust erakorralistele sotsiaalteenustele ning spetsiaalset toetust seksuaalse ja soolise vägivalla ohvrite kaitse-, hooldus-, ravi- ja abimehhanismidele;

21. kutsub Sudaani naaberriike üles avama oma piirid Sudaani pagulastele ning nõuab, et EL ja selle liikmesriigid suurendaksid kiiresti hädaabina antavat rahaeraldist, millest rahastada Sudaanis ja naaberriikide pagulaslaagrites humanitaarabi andmist;

22. rõhutab, et on suur oht, et Sudaanis valitsev konflikt kandub üle teistesse ebastabiilsetesse piirkondadesse, nagu Aafrika Sarv ja Sahel, ning on väga mures selle pärast, kuidas mõjutab Sudaani kriis Euroopasse suunduvat ebaseaduslike rändajate voogu;

23. nõuab tungivalt, et nõukogu ja komisjon ei taganeks ELi kohustust eraldada Sudaanile ja piirkonnale humanitaarabi andmiseks 273 miljonit eurot ning suurendaksid seda summat, tagades, et rahasummad jõuavad nendeni, kes seda kõige enam vajavad;

24. nõuab, et kõigi Sudaani rahva vastu suunatud kuritegude toimepanijad võetaks viivitamata vastutusele; nõuab, et EL ja liikmesriigid toetaksid Rahvusvahelise Kriminaalkohtu jurisdiktsiooni laiendamist kogu Sudaanile, sõltumatu kohtumehhanismi loomist, nagu sõltumatu rahvusvaheline teabekogumismissioon on soovitanud, ning riigisiseste menetluste viimist üldise jurisdiktsiooni alla;

25. rõhutab, et vastutuse võtmine on õiguslik ja moraalne kohustus; rõhutab, et õiglus tuleb viivitamata jalule seada ja et rahvusvaheline üldsus peab otsustavalt tegutsema, et vastutavad isikud rahvusvahelise õiguse kohaselt vastutusele võtta;

26. nõuab kiiret, tulemuslikku, põhjalikku, sõltumatut, erapooletut ja läbipaistvat uurimist, et võtta süüdlased, sealhulgas käsuliini kuuluvad isikud vastutusele;

27. nõuab, et EL ja selle liikmesriigid suurendaksid diplomaatilisi jõupingutusi mõlema sõdiva poole suhtes ja kasutaksid kõiki enda käsutuses olevaid vahendeid, et tagada juurdepääs kõigile vastutusmehhanismidele, kiiresti reageerida Sudaanis toime pandud tõsistele inimõiguste ja rahvusvahelise humanitaarõiguse rikkumistele ning võtta toimepanijad rikkumiste eest vastutusele;

28. rõhutab, et ELi praegused piiravad meetmed on olulised, kuid selgelt ebapiisavad jätkuvate jõhkrate massikuritegude peatamiseks; nõuab seetõttu sügavamat ja püsivamat diplomaatilist tegevust, eelkõige Aafrika Sarve piirkonda nimetatud ELi eriesindaja Annette Weberi kaudu, koos konkreetsete vastutusele võtmise meetmetega, mis on suunatud nii kuritegude toimepanijate kui ka nende kaasosaliste vastu kogu maailmas; nõuab lisaks, et nimetataks ametisse ELi erisaadik Sudaanis, kellel on kindlad volitused koordineerida ELi tegevust, teha koostööd piirkondlike partneritega, hõlbustada diplomaatilist koostööd ning tagada Sudaani kodanikuühiskonna, inimõiguste kaitsjate, ajakirjanike ja demokraatlike osalejate järjepidev toetamine;

29. nõuab tungivalt, et EL kohaldaks kogu maailmas rakendatava inimõiguste rikkujate vastase ELi sanktsioonirežiimi alusel sihipäraseid sanktsioone tähtsaimate RSFi ja SAFi väeülemate, sealhulgas kindralite Abdel Fattah al-Burhani ja Muhammad Hamdan „Hemedti“ Dagalo ning nende võrgustike suhtes, samuti rahastajate ja väliste toetajate suhtes, kes vastutavad rahvusvahelise humanitaarõiguse raskete rikkumiste eest;

30. kutsub nõukogu üles algatama kiiresti menetluse, et hinnata, kas RSF vastab ELi terroristiloetelusse kandmise kriteeriumidele, tagades selle rühmituse tegevust puudutavate oluliste tõendite põhjaliku läbivaatamise ja vajaduse korral sellesse loetelusse kandmise ELi liikmesriikide ühehäälse otsusega;

31. kutsub komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat, komisjoni, nõukogu ja liikmesriike ÜRO genotsiidi vältimise ja selle eest karistamise konventsioonist tulenevaid kohustusi arvesse võttes üles võtma mõjusaid meetmeid ja tegema rahvusvaheliste partneritega tihedat koostööd, et Sudaanis genotsiidi ära hoida;

32. nõuab tungivalt, et kõik konfliktiosalised võtaksid kaasavatest relvarahuläbirääkimistest konstruktiivselt osa, ning rõhutab, et tingimata on vaja usaldusväärset ja kaasavat vahendusprotsessi; nõuab tungivalt, et kõik välised osalejad, kes sõdivatele pooltele otseselt või kaudselt relvi tarnivad või rahalist või muud liiki toetust annavad, lõpetaksid sellise toetuse andmise viivitamata ja peaksid ÜRO relvaembargost kinni; märgib, et praegune relvaembargo kehtib ainult Darfuri kohta, ja nõuab selle laiendamist kogu Sudaanile;

33. väljendab heameelt selle üle, et neli riiki (Egiptus, Saudi Araabia, Araabia Ühendemiraadid ja Ameerika Ühendriigid) tegid Sudaani konflikti lõpetamise kohta 12. septembril 2025 ühisavalduse, ning tuletab meelde, et see on selle konflikti puhul ainus aktsepteeritav vahendusvorm; väljendab toetust pingutustele, mida Aafrika Liit ja Ida-Aafrika Arenguühendus teevad selleks, et koordineerida koostöös selliste partneritega nagu EL, Araabia Riikide Liiga ja ÜRO kõigile pooltele rahvusvahelise ja kahepoolse surve avaldamist, et tagada relvarahu, parandada juurdepääsu humanitaarabile ja taasalustada kaasavat poliitilist dialoogi;

34. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, Aafrika Liidule, ÜRO peasekretärile, ÜRO Inimõiguste Nõukogule, Rahvusvahelisele Kriminaalkohtule ja Sudaani ametivõimudele.